<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

આવકવેરાના વધારાના કમિશનર

વિરુદ્ધ

ભારત વી. પટેલ

(સિવિલ અપીલ નંબર ૪૩૮૦/૨૦૧૮)

એપ્રિલ ૨૪,૨૦૧૮

[આર. કે. અગ્રવાલ અને અભય મનોહર સપ્રે, ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ]

આવકવેરાનો કાયદો, ૧૯૬૧–કલમ–૧૭ (૨)–'જરૂરિયાત'–તેમાં સુધારો, જો પૂર્વલક્ષી હોય તો–પ્રોક્ટર એન્ડ ગેમ્બલ (પી એન્ડ જી), ભારત (પી એન્ડ જી) યુએસએની પેટાકંપની) ના અધ્યક્ષ અને એમ. ડી. સામાવાળાને (પી એન્ડ જી) યુએસએ દ્વારા સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસ. એ. આર.) જારી

કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના વળતર પર રૂ."જરૂરિયાત "એ સામાન્ય રીતે એમ્પ્લોયર દ્વારા કર્મચારીને હકદાર પગાર અથવા મહેનતાણું ઉપરાંત આપવામાં આવતો બિન-રોકડ લાભ છે-એમ્પ્લોયર દ્વારા કર્મચારીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલી જરૂરિયાતને કરવેરાના દાયરામાં લાવવા માટે, વિધાનસભાએ નાણાકીય અધિનિયમ, ૧૯૯૯ દ્વારા આઈટી અધિનિયમની કલમ-૧૭ (૨) માં કલમ (iiia) દાખલ કરીને કલમ-૧૭ હેઠળ સુધારો લાવ્યો હતો, જે પછીથી નાણાકીય અધિનિયમ, ૨૦૦૦ દ્વારા બાકાત કરવામાં આવ્યો હતો-કારણ કે, તાત્કાલિક કેસમાં વ્યવહાર ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ પહેલા સંબંધિત છે, તેથી તેને ઉપરોક્ત કલમ હેઠળ આવરી શકાતો નથી. પાછલી અસરની સ્પષ્ટ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં-નાણાં અધિનિયમ, ૧૯૯૯-નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૦૦-કાયદાનું અર્થઘટન.

કાયદાનું અર્થઘટન-કરવેરા કાયદા-યોજાયા હતા:કરવેરાની જોગવાઈઓનું કડક અર્થઘટન કરવામાં આવશે જેથી કોઈ પણ વ્યક્તિ કે જે અન્યથા કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી, તેને કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર બનાવવામાં ન આવે.

આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧-કલમ-૨૮ (iv)-જ્યારે લાગુ ન હોય ત્યારે-સામાવાળા, (પી એન્ડ જી), ભારત, (પી એન્ડ જી) યુએસએની પેટાકંપની)

ના કર્મચારીને સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસ. એ. આર.) જારી કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના વિમોચન પર (પી એન્ડ જી), યુએસએ પાસેથી રૂ.કલમ-૨૮ (iv) ની લાગુ પડતી માત્ર તે જ કિસ્સામાં મર્યાદિત છે જ્યાં કોઈ વ્યવસાય અથવા વ્યવસાય સંબંધિત વ્યવહાર સામેલ હોય-જો કે, તાત્કાલિક કિસ્સામાં એવું કંઈ નથી અને તેથી તેને યુ/એસ હેઠળ આવરી લઈ શકાતી નથી.૨૮((iv) કર જવાબદારીના હેતુ માટે.

અપીલને ફગાવી દેતા કોર્ટે કહ્યું:

૧.૧ સામાન્ય ભાષામાં "જરૂરિયાત" શબ્દને પગાર અથવા મહેનતાણું ઉપરાંત કર્મચારી અથવા પદ સાથે જોડાયેલા કોઈપણ લાભ અથવા લાભ તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરી શકાય છે.આ સામાન્ય રીતે નોકરીદાતા દ્વારા હકદાર પગાર અથવા મહેનતાણું ઉપરાંત કર્મચારીને આપવામાં આવતા બિન-રોકડ લાભો છે.એવું કહી શકાય કે આ લાભો સામાન્ય રીતે સંસ્થામાં પ્રતિભાશાળી કર્મચારીઓને જાળવી રાખવા માટે નોકરીદાતાઓ દ્વારા આપવામાં આવે છે.જરૂરિયાતના વિવિધ ઉદાહરણો છે જેમ કે નોકરીદાતા દ્વારા પ્રદાન કરાયેલ રાહતભર્યું ભાડું આવાસ, કર્મચારી દ્વારા વાસ્તવમાં ચૂકવવાપાત્ર જવાબદારીના

સંદર્ભમાં નોકરીદાતા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ વિગેરે . આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૭ (૨) વિધાનસભા દ્વારા મુદતની જરૂરિયાતનો વ્યાપક દૃષ્ટિકોણ આપવા માટે ઘડવામાં આવી હતી.બીજી બાજુ, 'મૂડી લાભ' શબ્દનો અર્થ મિલકત અથવા રોકાણના વેચાણમાંથી નફો થાય છે.તે દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગોના આધારે ટૂંકા ગાળાના અથવા લાંબા ગાળાના હોઈ શકે છે.આ લાભ અથવા નફો તે વર્ષમાં કરવેરામાં વસૂલવામાં આવે છે જેમાં મૂડી અસ્કયામતોની ટ્રાન્સફર થાય છે.[પેરા ૯] [૧૦૭૨–G, H; ૧૦૭૩–A–B]

૧.૨ એમ્પ્લોયર દ્વારા કર્મચારીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલી જરૂરિયાતોને કરવેરાના દાયરામાં લાવવા માટે, વિધાનસભાએ નાણાકીય અધિનિયમ, ૧૯૯૯ (૧૯૯૯નો ૨૭) દ્વારા આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) માં કલમ (IIIA) દાખલ કરીને આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ હેઠળ સુધારો લાવ્યો હતો, જે ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ થી અમલમાં આવ્યો હતો, જેને પાછળથી નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૦૦ દ્વારા બાકાત રાખવામાં આવ્યો હતો.વિધાનસભા દ્વારા લાવવામાં આવેલા ઉપરોક્ત સુધારા પાછળનો ઈરાદો નિયોક્તા દ્વારા તાત્કાલિક કેસની જેમ કર્મચારીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલા લાભોને આવકવેરાના કાયદા, ૧૯૬૧ના દાયરામાં લાવવાનો હતો.તે પ્રથમ વખત હતું જ્યારે વિધાનસભાએ ચોક્કસ જામીનગીરીઓ મેળવવા માટેના ખર્ચનો અર્થ સ્પષ્ટ

કર્યો હતો.માત્ર આ સુધારા દ્વારા, વિધાનસભાએ નક્કી કર્યું કે ચોક્કસ જામીનગીરીઓ શું હશે.આ સુધારા દ્વારા, વિધાનસભાએ રોજગાર દરમિયાન અથવા પછી નોકરીદાતા પાસેથી કર્મચારીઓને ચોક્કસ જામીનગીરીઓના પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ હસ્તાંતરણને સ્પષ્ટપણે આવરી લીધું હતું.ઉપરોક્ત ખંડના અવલોકન પર, તે સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળાનો કેસ આવા ખંડ હેઠળ આવે છે.જો કે, તાત્કાલિક કેસમાં વ્યવહાર ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ પહેલા સંબંધિત હોવાથી, પૂર્વલક્ષી અસરની સ્પષ્ટ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં આવા વ્યવહારને ઉપરોક્ત કલમ હેઠળ આવરી લઈ શકાતો નથી.મહેસૂલની દલીલમાં એવું કોઈ બળ નથી કે સામાવાળાનો કેસ આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iiia) ને બદલે આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iii) ના દાયરામાં આવશે. તે કાયદાનો મૂળભૂત સિદ્ધાંત છે કે આઇટી એક્ટ હેઠળની રસીદને આવક તરીકે ગણી શકાય તે પહેલાં તેને કરપાત્ર બનાવવી આવશ્યક છે.અદાલતો કાયદાનું એવી રીતે અર્થઘટન કરી શકતી નથી કે જે વ્યક્તિને કર ચૂકવવા માટે આવકવેરાના કાયદાની મર્યાદામાં લાવે, જે અન્યથા ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી.આવી કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, જો કોઈ વ્યક્તિ કર ચૂકવવાને આધિન હોય, તો તે તેના બંધારણીય અધિકારનું ઉલ્લંઘન ગણાશે. [પરિચ્છેદ ૧૨,૧૩] [૧૦૭૪–બી; ૧૦૭૫–એ–ડી]

૧.૩ આઇટી એક્ટની કલમ ૨૮ (iv) ની પ્રથમ નજરમાં, તે સ્પષ્ટ છે કે આવા

લાભ અથવા જરૂરિયાતો વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ અથવા વ્યવસાયમાંથી ઉદ્ભવી હશે, જ્યારે કે તાત્કાલિક કિસ્સામાં એવું કંઈ નથી.કલમ ૨૮ (iv) ની લાગુ પડતી માત્ર તે જ કિસ્સામાં મર્યાદિત છે જ્યાં કોઈ વ્યવસાય અથવા વ્યવસાય સંબંધિત વ્યવહાર સામેલ હોય.તેથી, તાત્કાલિક કેસ કર જવાબદારીના હેતુ માટે આઈટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) હેઠળ આવરી લઈ શકાતો નથી. [પરિચ્છેદ ૧૭] [૧૦૭૮–બી]

૧.૪ સામાવાળાને સ્ટોક એપ્રિસિએશન રાઈટ્સ (એસ. એ. આર.) મળ્યા અને આખરે તેના રીડેમ્પશનના કારણે <આઈ. ડી. ૧> પહેલાં રકમ પ્રાપ્ત થઈ, જેના પર ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૯ (૧૯૯૯ નો ૨૭) નો સુધારો અમલમાં આવ્યો.પાછલી અસરથી આવા સુધારાની લાગુ પાડવા અંગે કોઈ સ્પષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, મહેસૂલની દલીલમાં કોઈ બળ નથી કે આવા સુધારા પાછલી અસરથી અમલમાં આવ્યા.તે અર્થઘટનનો સારી રીતે સ્થાપિત નિયમ છે કે કરવેરાની જોગવાઈઓનો કડક અર્થઘટન કરવામાં આવશે જેથી કોઈ પણ વ્યક્તિ કે જે અન્યથા કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી, તેને કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં ન આવે.[પેરા ૧૮] [૧૦૭૮–સી–ડી] ૧૦૬૯

આવકવેરાના કમિશનર વિરુદ્ધ ઇન્ફોસિસ ટેક્નોલોજીસ લિમિટેડ [૨૦૦૮] ૨૯૭ આઇટીઆર ૧૬૭ (એસસી)–પર આધાર રાખ્યો હતો.

સુમિત ભટ્ટાચાર્ય વિ. એસીઆઇટી સર્કલ ૧૬ (૧) મુંબઈ [૨૦૦૮] ૧૧૨ આઇટીડી ૧ (એમયુએમ.) (એસ. બી.)–સંદર્ભિત.

<u>કેસ લો રેફરન્સ</u>

[૨૦૦૮] ૧૧૨ આઈ. ટી. ડી. ૧ (એમ. યુ. એમ.) નો સંદર્ભ પેરા ૭ માં આપવામાં આવ્યો છે.

[૨૦૦૮] ૨૯૭ આઇટીઆર ૧૬૭ (એસસી) પેરા ૮ પર આધાર રાખે છે

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શનઃસિવિલ અપીલ નંબર ૪૩૮૦/૨૦૧૮.

કરવેરા અપીલ નંબર ૬/૨૦૦૪ માં અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત હાઈકોર્ટના ૨૩.૧૨.૨૦૧૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

સાથે

સિવિલ અપીલ નંબર ૪૩૮૧/૨૦૧૮.

અરિજીત પ્રસાદ, સુભાષ આચાર્ય, શ્રીમતી અનિલ કટિયાર, વકીલો.અપીલકર્તા માટે.

અજય વોહરા, વરિષ્ઠ વકીલ, સુશ્રી રૂબી સિંહ આહુજા, સુશ્રી દીપ્તિ સરીન, શુભમ સહગલ, સુશ્રી માણિક કરંજાવાલા, સુશ્રી આકાંક્ષા મુંઝાલ (મેસર્સ કરંજાવાલા એન્ડ કંપની માટે), સામાવાળાના વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ આર. કે. અગ્રવાલે આપ્યો હતો.

૧. પરવાનગી આપી.

૨) ૨૦૦૪ની કરવેરા અપીલ નંબર ૬ અને ૧૪માં અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશની વિરુદ્ધમાં આ અપીલ કરવામાં આવી છે, જેમાં ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ખંડપીઠે આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ (સંક્ષિપ્તતા માટે 'ટ્રિબ્યુનલ') ના તારીખ ૨૭.૦૬.૨૦૦૩ ના

નિર્ણયને સમર્થન આપતા મહેસૂલ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દીધી હતી.

૩) સંક્ષિપ્ત હકીકતોઃ

(અ) ૧૦.૦૯.૧૯૯૮ પર, સામાવાળા, જે પ્રોક્ટર એન્ડ ગેમ્બલ (P & G), ભારતના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર છે, તેમણે મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૯૮–૯૯ માટે પોતાનું આવકવેરાનું વળતર દાખલ કર્યું અને કુલ આવક રૂ. 40,13,820/કરી હતી.

(બી) આકારણી અધિકારીએ, ૧૨.૦૨.૨૦૦૧ તારીખના આદેશ દ્વારા, આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ (ટૂંકમાં 'IT અધિનિયમ') ની કલમ ૧૪૩ (૩) હેઠળ આકારણીની કાર્યવાહી પૂર્ણ કરી અને સામાવાળાની કુલ આવક જાહેર આવક સામે ૭,૨૩,૧૧,૦૧૩/નક્કી કરી.

(સી) વ્યથિત હોવાને કારણે, સામાવાળાએ આવકવેરાના કમિશનર (અપીલ) સમક્ષ અપીલ નં. CAB/I ૬૪૩/૨૦૦૦૨૦૦૧.કેસ પર વિચારણા કર્યા પછી,

વિદ્વાન સી. આઈ. ટી. (અપીલ્સ) એ ૨૮.૦૩.૨૦૦૨ ના આદેશ દ્વારા કથિત રકમની કરપાત્રતા અંગે વ્યાપક ચર્ચા કર્યા પછી અને આકારણી અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા મૂલ્યાંકન આદેશને જાળવી રાખ્યા પછી સામાવાળાની અપીલને ફગાવી દીધી હતી.

(ડી) અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, સામાવાળાએ આ બાબતને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ રજૂ કરી હતી.ટ્રિબ્યુનલે આઇ. ટી. એ. નંબર ૨૨૪૧/એ. એચ. ડી./૨૦૦૨માં <આઇ. ડી. ૧> ના આદેશ દ્વારા સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને આંશિક રીતે મંજૂરી આપી હતી.

(ઇ) આ તબક્કે, સામાવાળા તેમજ મહેસૂલ બંનેએ અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટ સમક્ષ ક્રોસ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું.

(એફ) તે જ સમયે, ટ્રિબ્યુનલના તારીખ ૨૭.૦૬.૨૦૦૩ ના નિર્ણયને પરિણામે, આકારણી અધિકારીએ તારીખ ૨૭.૦૬.૨૦૦૩ ના આદેશને અમલમાં મૂકવા માટે સાથે સાથે કાર્યવાહી શરૂ કરી.૧૫.૦૯.૨૦૦૩ ના આદેશમાં, આકારણી અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે P & G, USA દ્વારા સામાવાળાને ચૂકવવામાં આવેલરૂ.6,80,40,649/–નો તફાવત શેરના

હસ્તાંતરણ/વિમોચન પર મૂડી લાભ તરીકે ગણવામાં આવશે, અને તેથી, સામાવાળા મૂડી લાભ પર કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.૧૫.૦૯.૨૦૦૩ તારીખના આદેશથી વ્યથિત થઈને, સામાવાળાએ CIT (અપીલ્સ) નં. CAB/V ૩૭/૦૪૦૫ જેને સી. આઈ. ટી. (અપીલ્સ) દ્વારા મૂલ્યાંકન અધિકારીની તરફેણમાં સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું જ્યારે સામાવાળાની અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

(છ) અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, સામાવાળાએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું.ટ્રિબ્યુનલે ૨૪.૦૯.૨૦૧૦ ના આદેશ દ્વારા અપીલને ફગાવી દીધી હતી.ટ્રિબ્યુનલના તારીખ ૨૪.૦૯.૨૦૧૦ ના નિર્ણયને આગળ પડકારવામાં આવ્યો ન હતો.

(જ) હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ૨૩.૧૨.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા મહેસૂલની અપીલને ફગાવી દેતા સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપી હતી.

(i) તેથી, મહેસૂલ દ્વારા આ અદાલત સમક્ષ હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૪) અમે પક્ષકારોના વરિષ્ઠ વકીલની રજૂઆતો પર વિચારપૂર્વક વિચારણા કરી છે અને કેસના તથ્યાત્મક મેટ્રિક્સનો અભ્યાસ કર્યો છે.

<u>વિચારણા માટેના મુદ્દાઓઃ</u>

૫) શું કેસની હાલની હકીકતો અને સંજોગોમાં, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિવાદિત નિર્ણયમાં આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપ જરૂરી છે?

<u>હરીફ દલીલોઃ–</u>

૬) શરૂઆતમાં, મહેસૂલના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે સ્ટોક એપ્રિસિએશન રાઇટ્સ (એસએઆર) ના રિડેમ્પશન પર મળેલી રકમને આઇટી એક્ટની કલમ ૧૭ (૨) (iii) હેઠળ જરૂરી નહીં પણ કેપિટલ ગેઇન તરીકે ગણવામાં આવે તેવું સમર્થન કરતી વખતે ઉચ્ચ અદાલતે કાયદામાં ભૂલ કરી હતી. જો કે, તે મૂડી લાભની શ્રેણી હેઠળ કરપાત્ર નથી કારણ કે સામાવાળા તરફથી કોઈ વિચારણા પસાર થઈ નથી.

૭) તેમની દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે સુમિત ભટ્ટાચાર્ય વિરુદ્ધ એસીઆઈટી સર્કલ ૧૬ (૧), મુંબઈ [૨૦૦૮] ૧૧૨ આઈટીડી ૧ (એમયુએમ.) પર આધાર રાખ્યો હતો. (એસ. બી.) અને દલીલ કરી હતી કે સામાવાળાએ, કંપનીના કર્મચારી તરીકે સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસ. એ. આર.) ના વિમોચન પર રકમ પ્રાપ્ત કરી છે અને સંબંધિત સમયે એમ્પ્લોયર કર્મચારી સંબંધ અસ્તિત્વમાં છે, તેથી, શેર પ્રશંસા અધિકારોના વિમોચન પર પ્રાપ્ત રકમને "પગાર" માંથી મુખ્ય આવક હેઠળ કરપાત્ર આવક તરીકે ગણવી જોઈએ.વિદ્વાન વકીલે આખરે દલીલ કરી હતી કે હાઈકોર્ટનો વિવાદિત નિર્ણય રદબાતલ થવાને પાત્ર છે.

૮) તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસએઆર) ના વિમોચનમાંથી સામાવાળા દ્વારા પ્રાપ્ત રકમને માત્ર મૂડી લાભ તરીકે ગણી શકાય અને તેને આઈટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iii) હેઠળ અથવા આઈટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) હેઠળ આવશ્યકતા તરીકે ગણી શકાય નહીં. જો કે, એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે કથિત મૂડી લાભ સામાવાળાને થયો હોવાનું કહી શકાય નહીં કારણ કે સામાવાળા દ્વારા સંપાદનની કિંમત તરીકે કોઈ વિચારણા કરવામાં આવી ન હતી.એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો આઈટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) ની કલમ (IIIA) ની જોગવાઈઓ હેઠળ

હોય તો સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારોના વિમોચનને કારણે પ્રાપ્ત થયેલી આવી રકમ પર કર લાદવામાં આવી શક્યો હોત. અંતે, એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે મહેસૂલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલો કાયદાનો પ્રશ્ન હવે ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર વિ. ઇન્ફોસિસ ટેક્નોલોજીસ લિમિટેડ, [૨૦૦૮] ૨૯૭ આઇટીઆર ૧૬૭ (એસસી) ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા સમાધાન કરવામાં આવ્યો છે.તેથી, આ અપીલ થ્રેશોલ્ડ પર બરતરફ થવાને પાત્ર છે.

<u>ચર્ચા:</u>

૯) હાથ પર રહેલા કેસની તપાસ કરતા પહેલા, "જરૂરી" અને "મૂડી લાભ" શબ્દોની સમજ હોવી યોગ્ય છે.સામાન્ય ભાષામાં "જરૂરિયાત" શબ્દને પગાર અથવા મહેનતાણું ઉપરાંત કર્મચારી અથવા પદ સાથે જોડાયેલા કોઈપણ લાભ અથવા લાભ તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરી શકાય છે.મોટે ભાગે કહીએ તો, આ સામાન્ય રીતે નોકરીદાતા દ્વારા હકદાર પગાર અથવા મહેનતાણું ઉપરાંત કર્મચારીને આપવામાં આવતા બિન-રોકડ લાભો છે.એવું કહી શકાય કે આ લાભો સામાન્ય રીતે સંસ્થામાં પ્રતિભાશાળી કર્મચારીઓને જાળવી રાખવા માટે નોકરીદાતાઓ દ્વારા આપવામાં આવે છે.જરૂરિયાતના વિવિધ ઉદાહરણો છે જેમ કે નોકરીદાતા દ્વારા પ્રદાન કરાયેલ રાહતભર્યું ભાડું આવાસ, કર્મચારી દ્વારા

વાસ્તવમાં ચૂકવવાપાત્ર જવાબદારીના સંદર્ભમાં નોકરીદાતા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ વિગેરે . આઈ. ટી. અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) વિધાનસભા દ્વારા મુદતની જરૂરિયાતનો વ્યાપક દૃષ્ટિકોણ આપવા માટે ઘડવામાં આવી હતી.બીજી બાજુ, 'મૂડી લાભ' શબ્દનો અર્થ મિલકત અથવા રોકાણના વેચાણમાંથી નફો થાય છે.તે દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગોના આધારે ટૂંકા ગાળાના અથવા લાંબા ગાળાના હોઈ શકે છે.આ લાભ અથવા નફો તે વર્ષમાં કરવેરામાં વસૂલવામાં આવે છે જેમાં મૂડી અસ્કયામતોની ટ્રાન્સફર થાય છે.તાત્કાલિક કેસમાં, આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે જે મૂળભૂત પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસએઆર) ના વિમોચન પર સામાવાળા દ્વારા પ્રાપ્ત રકમની કરપાત્રતાના સંદર્ભમાં છે.

૧૦) તે નોંધની બાબત છે કે સામાવાળા સંબંધિત સમયે (પી એન્ડ જી) ઇન્ડિયા લિમિટેડના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર તરીકે કાર્યરત હતા અને ઉક્ત કંપની રિચાર્ડસન વિક્સ ઇન્ક. યુએસએ દ્વારા (પી એન્ડ જી) યુએસએની પેટાકંપની છે અને તે (પી એન્ડ જી) યુએસએની માલિકીની નિયંત્રક ઇક્વિટી છે.તે નિર્વિવાદ હકીકત છે કે સામાવાળા પગારદાર કર્મચારી તરીકે કામ કરતો હતો.(પી એન્ડ જી) યુએસએ એવી કંપની હતી જેણે ૧૯૯૧ થી ૧૯૯૬ સુધી કોઈ પણ વિચારણા વિના સામાવાળાને સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસ. એ. આર.) જારી કર્યા હતા.ઉપરોક્ત એસએઆરને ૧૫.૧૦.૧૯૯૭ પર રિડીમ

કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના બદલામાં સામાવાળાને (P & G) યુએસએ પાસેથી રૂ. ૬,૮૦,૪૦,૭૨૪/ની રકમ મળી હતી. જો કે, જ્યારે સામાવાળાએ પોતાનું રિટર્ન ફાઇલ કર્યું, ત્યારે તેણે આવકવેરાના દાયરામાંથી મુક્તિ તરીકે આ રકમનો દાવો કર્યો હતો. આ અપીલમાં સામેલ મુદ્દો સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારોના વિમોચન પર પ્રાપ્ત રકમના કારણે કરવામાં આવેલા રૂ. ૬,૮૦,૪૦,૭૨૪/ના સંદર્ભમાં છે.

૧૧) ટ્રિબ્યુનલનો મત હતો કે સ્ટોક ઓપ્શન્સ એ મૂડી અસ્કયામતો છે અને તાત્કાલિક કેસમાં વિચારણા માટે હસ્તગત કરવામાં આવેલી આવી અસ્કયામતો છે, તેથી તેમાંથી થતો લાભ મૂડી લાભ કરને પાત્ર છે.જો કે, ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મહેસૂલનું વલણ એ હતું કે પ્રશ્નમાં રહેલી રકમ મૂડી લાભને બદલે આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iii) હેઠળ અથવા વૈકલ્પિક રીતે આઇટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) હેઠળ જરૂરિયાત મુજબ કરપાત્ર છે.ઉચ્ચ અદાલતે પણ ટ્રિબ્યુનલના દ્રષ્ટિકોણને સમર્થન આપ્યું હતું પરંતુ ઉચ્ચ અદાલતે અસંમત થયા હતા કે સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારોના વિમોચન પર સામાવાળાને આવા મૂડી લાભ થયા હતા કારણ કે સામાવાળા તરફથી સંપાદનનો કોઈ ખર્ચ સામેલ નહોતો.તાત્કાલિક કેસ માટે જરૂરી શબ્દનો અર્થ આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) હેઠળ આપવામાં આવ્યો છે. મહેસૂલ વિભાગે વૈકલ્પિક રીતે

દલીલ કરી હતી કે સામાવાળાનો કેસ આઇટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) ના દાયરામાં આવવો જોઈએ.

૧૨) અહીં એ નોંધવું યોગ્ય છે કે, ખાસ કરીને, એમ્પ્લોયર દ્વારા કર્મચારીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલી જરૂરિયાતોને કરવેરાના દાયરામાં લાવવા માટે, વિધાનસભાએ નાણાકીય અધિનિયમ, ૧૯૯૯ (૧૯૯૯નો ૨૭) દ્વારા આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) માં કલમ (IIIA) દાખલ કરીને આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ હેઠળ સુધારો લાવ્યો હતો, જે ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ થી અસરકારક હતો, જેને પાછળથી નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૦૦ દ્વારા બાકાત રાખવામાં આવ્યો હતો.ઉપરોક્ત કલમ (IIIA) જે તે સમયે હતી તે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છેઃ

> *"((ik) જે વ્યક્તિ તે વ્યક્તિની નોકરીમાં છે અથવા રહી છે તેને કોઈ પણ વ્યક્તિ દ્વારા મફત અથવા રાહત દરે પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે ફાળવવામાં આવેલી અથવા હસ્તાંતરિત કરવામાં આવેલી કોઈપણ ચોક્કસ સુરક્ષાનું મૂલ્યઃ*

પરંતુ એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા વિકલ્પને અનુસરીને ચોક્કસ જામીનગીરીઓની ફાળવણી અથવા હસ્તાંતરણ કરવામાં આવે છે, ત્યાં ચોક્કસ જામીનગીરીઓનું મૂલ્ય અગાઉના વર્ષમાં કરપાત્ર રહેશે જેમાં આવા વિકલ્પનો ઉપયોગ આવી વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવે છે.સ્પષ્ટીકરણ આ ખંડના હેતુઓ માટે,

((ક) "ખર્ચ" એટલે ચોક્કસ જામીનગીરીઓ મેળવવા માટે વાસ્તવમાં ચૂકવવામાં આવેલી રકમ અને જ્યાં કોઈ નાણાં ચૂકવવામાં આવ્યા નથી, ત્યાં ખર્ચ શૂન્ય ગણવામાં આવશે;

(બી) "નિર્દિષ્ટ જામીનગીરીઓ" એટલે જામીનગીરી કરાર (નિયમન) અધિનિયમ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૪૨) ની કલમ ૨ ની કલમ (એચ) માં વ્યાખ્યાયિત કરાયેલી જામીનગીરીઓ અને તેમાં કર્મચારીઓના શેર વિકલ્પ અને સ્વીટ ઇક્વિટી શેરનો સમાવેશ થાય છે;

(સી) "સ્વેટ ઇક્વિટી શેર" નો અર્થ એ છે કે કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓ અથવા ડિરેક્ટરોને ડિસ્કાઉન્ટમાં અથવા બૌદ્ધિક સંપત્તિ અધિકારો અથવા મૂલ્ય વધારાઓના સ્વરૂપમાં અધિકારો કેવી રીતે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે તે જાણવા માટે રોકડ સિવાય અન્ય વિચારણા માટે જારી કરાયેલા ઇક્વિટી શેર, ગમે તે નામથી ઓળખાય; અને

((ઘ) "મૂલ્ય" એટલે વાજબી બજાર મૂલ્ય અને ચોક્કસ જામીનગીરીઓ મેળવવાની કિંમત વચ્ચેનો તફાવત;

૧૩) વિધાનસભા દ્વારા લાવવામાં આવેલા ઉપરોક્ત સુધારા પાછળનો ઈરાદો નિયોક્તા દ્વારા તાત્કાલિક કેસની જેમ કર્મચારીઓને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવેલા લાભોને આવકવેરાના કાયદા, ૧૯૬૧ના દાયરામાં લાવવાનો હતો.તે પ્રથમ વખત હતું જ્યારે વિધાનસભાએ ચોક્કસ જામીનગીરીઓ મેળવવા માટેના ખર્ચનો અર્થ સ્પષ્ટ કર્યો હતો.માત્ર આ સુધારા દ્વારા, વિધાનસભાએ નક્કી કર્યું કે ચોક્કસ જામીનગીરીઓ શું હશે.આ સુધારા દ્વારા, વિધાનસભાએ રોજગાર દરમિયાન અથવા પછી નોકરીદાતા પાસેથી કર્મચારીઓને ચોક્કસ જામીનગીરીઓના પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ હસ્તાંતરણને સ્પષ્ટપણે આવરી લીધું હતું.ઉપરોક્ત ખંડના અવલોકન પર, તે સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળાનો કેસ આવા ખંડ હેઠળ આવે છે.જો કે, તાત્કાલિક કેસમાં વ્યવહાર ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ પહેલા સંબંધિત હોવાથી, પૂર્વલક્ષી અસરની સ્પષ્ટ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં આવા વ્યવહારને ઉપરોક્ત કલમ હેઠળ આવરી લઈ શકાતો નથી.અમને મહેસૂલની દલીલમાં એવું કોઈ બળ જોવા મળતું નથી કે સામાવાળાનો કેસ આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iiia) ને બદલે આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) (iii) ના દાયરામાં આવશે. તે કાયદાનો મૂળભૂત સિદ્ધાંત છે કે આઇટી એક્ટ હેઠળની રસીદને આવક તરીકે ગણી શકાય તે પહેલાં તેને કરપાત્ર બનાવવી

આવશ્યક છે.અદાલતો કાયદાનું એવી રીતે અર્થઘટન કરી શકતી નથી કે જે વ્યક્તિને કર ચૂકવવા માટે આવકવેરાના કાયદાની મર્યાદામાં લાવે, જે અન્યથા ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી.આવી કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, જો કોઈ વ્યક્તિ કર ચૂકવવાને આધીન હોય, તો તે તેના બંધારણીય અધિકારનું ઉલ્લંઘન ગણાશે.

૧૪) એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આઇટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) ની કલમ (IIIA) લાગુ થવાના મુદ્દા પર, આ અદાલતે ઇન્ફોસિસ ટેક્નોલોજીસ લિમિટેડ (સુપ્રા) માં સ્થિતિનું સમાધાન કર્યું છે અને નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છેઃ

> *"૧૭. તેમ છતાં, "લાભ" હતો તેના આધારે આગળ વધવું એ પ્રશ્ન છે કે શું વ્યક્તિ દ્વારા મેળવેલ દરેક લાભ આવક તરીકે કરપાત્ર છે?અમારા મતે એવું નથી.જ્યાં સુધી લાભને કરપાત્ર બનાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેને આવક તરીકે ગણી શકાય નહીં.સંબંધિત આકારણી વર્ષો દરમિયાન, કાયદામાં એવી કોઈ જોગવાઈ નહોતી કે જે આવક જેવા લાભને કરપાત્ર બનાવે.વધુમાં, જણાવ્યા મુજબ, લાભ સંભવિત હતો.જ્યાં સુધી કોઈ લાભ આવકના સ્વરૂપમાં ન હોય અથવા ખાસ કરીને વિધાનસભા દ્વારા આવકના ભાગ રૂપે સામેલ ન હોય, ત્યાં સુધી તે કરપાત્ર નથી.આ*

કિસ્સામાં, લોકિન સમયગાળો પૂરો ન થાય ત્યાં સુધી કર્મચારીઓ દ્વારા શેર મેળવી શકાયા ન હતા.હકીકતો પર, અમારું માનવું છે કે કાયદાકીય આદેશની ગેરહાજરીમાં સંભવિત લાભને "પગાર" શીર્ષક હેઠળ વસૂલવામાં આવતા કર્મચારી (ઓ) ની "આવક" તરીકે ગણી શકાય નહીં.

૧૫) મહેસૂલ વિભાગે હાઈકોર્ટ સમક્ષ એવી પણ દલીલ કરી હતી કે આઈટી અધિનિયમની કલમ ૧૭ (૨) દ્વારા લાવવામાં આવેલ સુધારો સ્પષ્ટ છે, તેથી તે પૂર્વલક્ષી પ્રકૃતિનો છે.જોકે, હાઈકોર્ટે મહેસૂલ વિભાગના વલણને નકારી કાઢ્યું હતું.ઉચ્ચ અદાલતે તેના વિવાદિત ચુકાદામાં, કલમની લાગુ થવાના મુદ્દા પર નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છેઃ

"૧૫. આવકવેરાના કમિશનર, બેંગ્લોર વિરુદ્ધ બી. સી. શ્રીનિવાસ સેટ્ટી [(૧૯૮૧) ૧૨૮ આઈ. ટી. આર. ૨૯૪ (એસ. સી.)] ના કેસમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ૧૯૬૧ના કાયદા હેઠળ ચાર્જિંગ વિભાગ અને ગણતરીની જોગવાઈ એક સંકલિત સંહિતાની રચના કરે છે.ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૯ હેઠળ પ્રથમ વખત રજૂ કરાયેલ મિકેનિઝમ, જેના દ્વારા ઉપર જણાવેલી રીતે ખર્ચ સમજાવવામાં આવ્યો હતો, તે ૧.૪.૨૦૦૦ પહેલા ન હતો.નવી પદ્ધતિ માત્ર W. E. F. ૧.૪.૨૦૦૦ રજૂ કરવામાં આવી હતી.કલમ (IIIA) દ્વારા રજૂ કરાયેલ શબ્દ ખર્ચની

ઉપરોક્ત વ્યાખ્યા સાથે, વિકલ્પનું મૂલ્ય નક્કી કરી શકાય તેવું બન્યું.નાણાં અધિનિયમ, ૧૯૯૯ના મેમોરેન્ડમમાં એવું કંઈ નથી કે આ નવી વ્યવસ્થા પાછલી અસરથી કામ કરશે.વધુમાં, ઉપર દર્શાવેલ રીતે ખર્ચને સમજાવતી પદ્ધતિને ભૂતકાળમાં વાંચી શકાતી નથી સિવાય કે વિધાનસભા સ્પષ્ટ રીતે એમ કહે.તેનો પાછલી અસરથી અમલ કરવામાં સક્ષમ ન હતો.૧.૪.૨૦૦૦ સુધી, શબ્દની વ્યાખ્યાની ગેરહાજરીમાં વિકલ્પની કિંમતની કિંમત નક્કી કરી શકાતી ન હતી.અમારા મતે કલમ (IIIA) સ્પષ્ટતા કરતી નથી.વધુમાં, વિભાગ (IIIA) માં ઉલ્લેખિત જામીનગીરીઓના શબ્દોનો અર્થ પ્રથમ વખત ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૯ W. E. F. ૧.૪.૨૦૦૦ દ્વારા વ્યાખ્યાયિત અથવા સમજાવવામાં આવ્યો હતો.વધુમાં, કલમ (IIIA) માં ફાળવેલ અથવા સ્થાનાંતરિત શબ્દો ૧.૪.૨૦૦૦ પછી જ વસ્તુઓ સ્પષ્ટ કરે છે.છેવટે, એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવી શકે છે કે સમ કલમ (iiia) ને પછીથી W. E. F. ૧.૪.૨૦૦૧ કાઢી નાખવામાં આવી છે.ઉપરોક્ત જણાવેલા કારણોસર, અમારો મત છે કે કલમ (IIIA) ને પૂર્વલક્ષી તરીકે વાંચી શકાતી નથી."

૧૬) પરિપત્ર નંબર ૭૧૦ તારીખ ૨૪.૦૭.૧૯૯૫ જે CBDT દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું તે બજાર કિંમત કરતાં ઓછા ભાવે બહાર પાડવામાં આવેલા શેરોની કરપાત્રતા સાથે સંબંધિત છે.તૈયાર સંદર્ભ માટે, સીબીડીટી દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ પરિપત્ર નંબર ૭૧૦ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છેઃ

"૨૦૨. બજાર કિંમત કરતાં ઓછા ભાવે કર્મચારીઓને જારી કરાયેલા શેર પર પૂર્વશરતની કરપાત્રતાઃ

૧. મુખ્ય કમિશનરો અને કોર્પોરેટ મૂલ્યાંકકો કર્મચારીઓને બજાર કિંમત કરતાં ઓછા ભાવે જારી કરાયેલા શેર પરની જરૂરીયાતની કરપાત્રતા અંગે સ્પષ્ટતા માંગી રહ્યા છે.

૨. બોર્ડ દ્વારા આ બાબત પર વિચાર કરવામાં આવ્યો છે.આ લાભ આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૭ની પેટા કલમ (૨) ની કલમ (iii) ના અર્થમાં જરૂરી છે.આ સંબંધમાં વિવિધ પરિસ્થિતિઓનો નીચે મુજબ સામનો કરવો પડશેઃ

(i) જ્યાં સરકાર દ્વારા રાખેલા શેર કર્મચારીને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હોય, ત્યાં કોઈ જરૂરીયાત રહેશે નહીં કારણ કે સરકાર અને કર્મચારી (ટ્રાન્સફર કરનાર અને ટ્રાન્સફર કરનાર) વચ્ચે એમ્પ્લોયર–કર્મચારી સંબંધ અસ્તિત્વમાં નથી.

((૨) જ્યાં કંપની અન્ય શેરધારકો અથવા સામાન્ય જનતાને ઓફર કરવામાં આવી હોય તેવી જ કિંમતે કર્મચારીઓને શેર ઓફર કરે છે, ત્યાં કોઈ શરતો રહેશે નહીં;

(૩) જ્યાં નોકરીદાતાએ તેના કર્મચારીઓને અન્ય શેરધારકો/જાહેર જનતાને જે ભાવે શેરની ઓફર કરવામાં આવી છે તેના કરતા ઓછી કિંમતે શેરની ઓફર કરી હોય, તો બંને કિંમતો વચ્ચેના તફાવત પર જરૂરિયાત મુજબ કર લાદવામાં આવશે.

((iv) જ્યાં શેર માત્ર કર્મચારીઓને જ ઓફર કરવામાં આવ્યા હોય, ત્યાં પરક્યૂસાઈટનું મૂલ્ય કર્મચારી દ્વારા ઓફર સ્વીકારવાની તારીખે શેરની બજાર કિંમત અને જે કિંમતે શેર ઓફર કરવામાં આવ્યા છે તે વચ્ચેનો તફાવત હશે."

ઉપરના અવલોકન પર, પ્રથમ દૃષ્ટિએ, એવું લાગે છે કે આવા પરિપત્ર એવા કિસ્સાઓ સાથે વ્યવહાર કરે છે કે જ્યાં નોકરીદાતાએ કર્મચારીઓને બજાર કિંમત કરતાં ઓછા ભાવે શેર જારી કર્યા હતા.તાત્કાલિક કિસ્સામાં, સામાવાળાને (પી એન્ડ જી) યુએસએ દ્વારા સ્ટોક પ્રશંસા અધિકારો (એસએઆર.) ફાળવવામાં આવ્યા હતા જે શેરની ફાળવણીથી અલગ છે.તેથી, અમારા મતે આવા પરિપત્રને તાત્કાલિક કેસ પર કોઈ લાગુ પડતી નથી.વધુમાં, પરિપત્રનો ઉપયોગ કાયદામાં નવી કર જોગવાઈ રજૂ કરવા માટે કરી શકાતો નથી જે અન્યથા ગેરહાજર હતી.

૧૭) વૈકલ્પિક રીતે, મહેસૂલ વિભાગે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે સામાવાળાનો કેસ આઇટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) ની મર્યાદામાં આવશે. આ તબક્કે, અમે સુવિધા માટે, આઇટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) નો સંદર્ભ લેવાનું યોગ્ય માનીએ છીએ, જે અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છે:

> *"૨૮. વ્યવસાય અથવા વ્યવસાયનો નફો અને લાભ.નીચેની આવક "વ્યવસાય અથવા વ્યવસાયના નફા અને લાભો" શીર્ષક હેઠળ ઇન્કોમેટેક્સ માટે વસૂલવામાં આવશે.*

((iv) વ્યવસાય અથવા વ્યવસાયની કવાયતમાંથી ઉદ્ભવતા કોઈપણ લાભ અથવા આવશ્યકતાનું મૂલ્ય, પછી ભલે તે નાણાંમાં રૂપાંતરિત થઈ શકે કે નહીં."

ઉપરોક્ત જોગવાઈની પ્રથમ નજરમાં, તે સ્પષ્ટ છે કે આવા લાભ અથવા જરૂરિયાતો વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ અથવા વ્યવસાયમાંથી ઉદ્ભવી હશે, જ્યારે કે તાત્કાલિક કિસ્સામાં એવું કંઈ નથી.કલમ ૨૮ (iv) ની લાગુ પડતી માત્ર તે જ કિસ્સામાં મર્યાદિત છે જ્યાં કોઈ વ્યવસાય અથવા વ્યવસાય સંબંધિત વ્યવહાર સામેલ હોય.તેથી, તાત્કાલિક કેસ કર જવાબદારીના હેતુ માટે આઈટી અધિનિયમની કલમ ૨૮ (iv) હેઠળ આવરી લઈ શકાતો નથી.

૧૮) ટૂંકમાં કહીએ તો, સામાવાળાને સ્ટોક એપ્રિસિએશન રાઈટ્સ (એસએઆર) મળ્યા અને આખરે તેના રીડેમ્પશનના કારણે ૦૧.૦૪.૨૦૦૦ પહેલાં રકમ પ્રાપ્ત થઈ, જેના પર ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૧૯૯૯ (૧૯૯૯ નો ૨૭) નો સુધારો અમલમાં આવ્યો.પાછલી અસરથી આવા સુધારાની લાગુ પાડવા અંગે કોઈ સ્પષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, અમે મહેસૂલની દલીલમાં કોઈ બળ શોધી શકતા નથી કે આવા સુધારા પાછલી અસરથી અમલમાં આવ્યા હતા.તે અર્થઘટનનો સારી રીતે સ્થાપિત નિયમ છે કે કરવેરાની જોગવાઈઓનો

કડક અર્થઘટન કરવામાં આવશે જેથી કોઈ પણ વ્યક્તિ કે જે અન્યથા કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી, તેને કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં ન આવે.

૧૯) ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો વિચાર છે કે આ તાત્કાલિક અપીલ ગુણદોષથી મુક્ત છે અને રદ થવાને લાયક છે.તદનુસાર, આને આથી બરતરફ કરવામાં આવે છે અને પક્ષોને તેમનો પોતાનો ખર્ચ ઉઠાવવો પડે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.